

Indholdsfortegnelse.

	Side
Tidligt Stavnsbaand paa Grevskaabet Wedellsborg. Af Landsarkivar <i>Hans Knudsen</i>	141
Et Inddæmnings-Projekt fra 1726. (Taarup Strand ved Kerteminde). Af Politimester <i>V. Woll</i>	147
„Militær-Gewalt“ i Kerteminde 1721. Af Politimester <i>V. Woll</i>	152
Kan den historiske Viden om vore Stednavnes Oprindelse have praktisk Betydning for Landmændene? — Af Proprietær <i>Fr. Hjort</i>	156
Fra den gamle nordvestfynske Landsby. Ved Højskolelærer <i>August F. Schmidt</i>	165
Dalum Kloster. Et Bidrag til dets Historie efter Reformationen. Af cand. theol. <i>Johannes Berg</i>	175
Nogle historiske Optegnelser om Helnæs Sogn. Af Folketingsmand <i>J. C. A. Carlsen-Skiødt</i>	187
Odense Slotshave og dens Gartnere. (Nogle supplerende Oplysninger). Af Havearkitekt <i>Johannes Tholle</i>	215
Bidrag til Baag Herreds Historie. Ved Postbud <i>P. Jensen</i> ...	221
Hr. Christen Andersen Holm, Sognepræst i Vigerslev og Vevlinge. Af stud. med. <i>Henry Lauridsen</i>	261
Brudevielsen 1702 i Vævlinge Kirke. Af Landsarkivar <i>Hans Knudsen</i>	267
Tilføjelser	268
Tillæg til Medlemsliste	269
Meddelelser til Medlemmerne	270
Regnskab for 1931	273

Tillæg til Medlemsliste.

BAAG HERRED

Pedersen, L. P., Lærer, Thorøhuse pr. Assens.

BJÆRGE HERRED

Kerteminde By.

Heineke, Dr., Direktør, Jernstøberiet.
Jacobsen, H. C., Urmager, Langgade 28.

LUNDE HERRED

Otterup Sogn.

Thrane, Carl, Gaardejer, Horsebækgaard.

ODENSE HERRED

Odense By.

Alkærstig, C., Lærer, Gl. Rismarksvej 4.
Andersen, Lærer, Hjallesegade.
Christensen, R. O., Konstruktør, Ahlmanns-
vej 12.
Eigenbrød, Th., Landsretssagfører, Vester-
gade 44.
Fog-Petersen, Stiftsprovst, Filsofgangen 10.
Joensen, Valdemar, Præst, Nørrevænget 39.
Larsen, Gunnar, Overretssagfører, Overg. 3.
Larsen, Hans, Husejer, Skulkenborg 16.
Larsen, Svend, cand. mag., Birkevej 23.
Moll, Haldur, Henriettevej 85.
Nielsen, Hvid, Direktør, Odense.
Petersen, Niels, Lærer, Odensevej 48,
Hjallese.
Petersen, Edvard, Valgmenighedspræst,
V. Stationsvej 4.
Petersen, P. C., Arkivbetjent, Landsarkivet.
Rasmussen, Sagfører, Vestergade.
Riemann, Postassistent, Fynggade 14.
Taarup, Kr., fhv. Højskoleforstander, Skov-
lide, Næsby.

Brylle Sogn.

Koch, Sognepræst, Brylle pr. Knarreborg St.

SKOVBY HERRED

Vigerslev Sogn.

Larsen, A. E., Godsfuldmægtig, Langesø.

VENDS HERRED

Asperup Sogn.

Møller, A., Overmontør, Baaring Mark
pr. Asperup.

Gamborg Sogn.

Gormsen, Jørgen, Gaardejer, Gamborg
pr. Kauslunde.

Nørre Aaby Sogn.

Damgaard, Lærerinde, Nr. Aaby St.
Jørgensen, V., Konstruktør, Nr. Aaby St.
Nielsen, A., Gaardejer, Gadstrup.
Sørensen, A. J., Gaardejer, Bylderup.

Kauslunde Sogn.

Andersen, Anton, Malerm., Kauslunde St.
Damgaard, Frøken, Lærerinde, Kauslunde.

Middelfart By.

Andersen, Carl, Dømmerfuldmægtig.

SVENBORIG AMT

Rasmussen, Johanne, Lærerinde, Friskolen,
Aarslev.

KØBENHAVN OG SJÆLLAND

Larsen, Johs., Pastor, Hjortøgade 13,
København, Str.
Hansen, Pastor, Glaciet 4, Lyngby.
Pontoppidan, Axel, Kaptajn i Livgarden,
Parkvej 14, Klampenborg.
Kragbøll, Pastor, Sejrsø pr. Kalundborg.

UDLANDET

Hansen, Th., Generaldirektør, Port-Kunda,
Estland.

Meddelelser til Medlemmerne.

Historisk Samfund afholdt sin ordinære Generalforsamling den 29. Januar 1932 i Odense, efter at der forud var gaet det sædvanlige Repræsentantskabsmøde.

Generalforsamlingen indlededes med et Foredrag af Bibliotekar Holck, Assens, der talte om Lokalhistorien og Folkebibliotekerne. Derefter valgtes Brygger Fr. Rasmussen, Indslev, til Dirigent og gav Ordet til Formanden, Proprietær Hjort, der mindede om, at Samfundet nu fejrede sin tyveaarige Bestaaen, og selv om det havde vokset sig stort, maatte man ikke mindst i disse Krisetider ihærdigt arbejde paa at hverve nye Medlemmer. Statsautoriseret Revisor L. Larsen fremlagde derpaa den af ham afgivne Revisionsbetænkning over Aarbøger og Regnskaber, hvilken gav Anledning til nogen Diskussion, men i øvrigt toges til Efterretning.

Som fungerende Kasserer fremlagde Revisor Larsen Regnskabet for 1931, som godkendtes enstemmigt.

Til Medlemmer af Bestyrelsen valgtes Revisor Larsen, Odense, Dommerfuldmægtig Dela, Bogense, og Lærer Olsen, Salby Taastrup, i Stedet for Gaardejer Rasmussen, Revninge, og Driftsbestyrer Thage, Bogense, hvilke ikke ønskede Genvalg, og Provst Schovsbo, der var blevet forflyttet, samt Branddirektør Behrendt, Middelfart, der modtog Genvalg.

Revisorerne, Tømrmester Johansen og Tegnælærer Pedersen, samt Suppleanterne, Faktor Fich og Journalist H. P. Rasmussen, genvalgtes.

Derpaa forhandlede om den Pris, tiltrædende Medlemmer skulde betale for de udkomne Hefter af Jacob Madsens Visitatsbog, og det vedtoges, at de kunde faa den for halv Pris, hvorefter Generalforsamlingen hævedes.

Paa et senere Bestyrelsesmøde den 17. Marts vedtoges yderligere følgende Prisreguleringer for Samfundets ældre Publikationer: Aargangene 1913—17 sælges for 4 Kr. pr. Hefte og Aargangene 1918—25 for 1 Kr. 50 Øre pr. Hefte. Registerheftet medfølger gratis ved Køb af et eller flere Hefter af de Aargange (1913—25), for hvilke det er udarbejdet, men sælges ellers for 50 Øre pr. Eksemplar.

I Henhold til en tidligere Beslutning af Bestyrelsen er i Aarets Løb Samfundets Beholdning af Aarbøger og Publikationer fra

andre historiske Samfund i Ind- og Udland blevet deponeret i Centralbiblioteket i Odense, der dog til Biblioteket i Assens skal afgive de modtagne Skrifter, af hvilke det i Forvejen besad Eksemplarer. Bibliotekerne skal saa besørge Indbindingen og mærke Bøgerne som Depositum fra Samfundet, hvorefter de vil blive til Nytte i vide Kredse, mens de hidtil ubrugte har henhæftet paa et Loft.

Den 5. Juli foretog Historisk Samfund sin sædvanlige Sommerudflugt, der i Aar gik til Nordvestfyn. Selskabet samledes ved Ejby Station, hvorfra den store Forsamling pr. Bil og Cykle drog til Balslev, hvor man gjorde Holdt ved Mindepladsen for Præsteslægten „*Balslev*“. Her bød Formanden alle Deltagerne velkommen, gjorde Rede for Turen og omtalte ganske kort, hvorledes Balslev-Mindesmærket var bleven til, hvilket jo var sket paa Foranledning af „Historisk Samfund“s Medlemmer.

Herfra kørte man videre til „*Tybrind Plantage*“, hvor der blev gjort Holdt lidt Vest for Mindesmærket over Forstraad *Schrøder*. Her talte Brygger *Fr. Rasmussen*, Indslev, der forklarede, hvorledes her saa ud i gamle Dage før Beplantningen, da alt var Flyvesandbakker, de saakaldte „*Tipper*“. Han omtalte Byen Tybrind med sine 9 Gaarde (der har aldrig været „10“, hvis Marker gik ud til Sand-„*Tipper*“, hvilke Taleren mente havde givet Byen Navn.

Derefter kørte man til Husby Kirke, som man besaa inde og ude, og Pastor *Idum* forklarede Kirkens og en Del af de gamle Mindesmærkers Historie.

Dernæst kørte man til Wedellsborg, hvor hele Selskabet blev modtaget paa den venligste Maade af Lensgreve og Lensgrevinde Wedell, der begge personligt førte de mange Gæster rundt paa den gamle Herreborg og fremviste de store Samlinger af Malerier, Vaser, Sølv og Guld samt en Mængde sjældne Antikviteter af meget stor Værdi og historisk Interesse. Lensgreveparret forklarede og beskrev de enkelte Stykkers Historie for det lyttende og interesserede Publikum.

Til sidst førte Lensgreven alle Gæsterne ud i Haven, hvor de mange Mennesker i det prægtige Vejr og i de skønneste Omgivelser alle blev trakterede af den elskværdige Vært og Værtinde. Lensgreven bød her ved et Glas alle hjertelig velkommen, Pastor *Idum* improviserede en Tale om Wedellsborgs Historie gennem Tiderne, og Proprietær *F. Hjort* bragte paa „Historisk Samfund“s Vegne Værtsfolkene en ærbødig og velment Tak for al den Elsk-

værdighed og Interesse, der var bleven udvist mod de mange Gæster, og sluttede med at motivere og udbringe et: „Længe leve Lensgreven og Lensgrevinden med Familie!“

Derefter kørte alle til Middelfart, hvor man under Direktør *Behrendts* kyndige Ledelse blev ført rundt. Man opholdt sig særlig i Kirken og paa Museet, hvor Hr. Behrendt grundig fremviste og forklarede alt paa den mest indgaaende Maade. — Da alt dette var fuldført, spiste Selskabet sin medbragte Mad paa Hotel „Melfar“ og tog dernæst over Lille Bælt for at se Bygningen af den store Bro. Om dette mægtige Arbejde blev der holdt Foredrag med Fremvisning af Tegningerne af en af de ledende Ingeniører, *Chr. Munck-Petersen*, og vi blev sejlet ud, rundt om de enkelte Bropiller for nøjere at beskue de mægtige Arbejder.

Efterhaanden blev alle trætte af Dagens mange Strabadser og Oplevelser, og Selskabet tog atter over til Middelfart, drak Kaffe og rejste hjem, enhver til sit Sted.

Som Medlemmerne vil se, medfølger i Aar det 4. og sidste Hefte af „*Jacob Madsens Visitatsbog*“, som hermed er afsluttet og nu fremtræder paa en saadan Maade, at alle kan læse og forstaa den gode og hidtil sjældne Bog.

Det er maaske de færreste, der betænker, at de hermed paa en meget let Maade er kommen i Besiddelse af en Bog, som i de senere Aar har været en Sjældenhed, der kostede mange Penge, om man i det hele taget kunde købe den for Penge; der er dem, som har søgt Bogen i 10 Aar, men forgæves — og den, man da fik, var saa delvis paa Latin og andre fremmede Sprog, som var ukendte for den almene Læser.

Desværre mærker „Historisk Samfund“ ogsaa de „daarlige Tider“, der selvfølgelig især gaar ud over de mange af vore Medlemmer, der er Landmænd, og det viser sig uheldigvis paa den Maade, at forholdsvis mange af disse i det sidste Aarstid har set sig nødsaget til at melde sig ud af vort Selskab. Dette har vi ikke før kendt til, idet vi ellers tidligere regnede med at have vore Medlemmer paa Livstid. Bestyrelsen ser sig derfor nødsaget til at henstille til Medlemmerne at blive i Foreningen, saa længe det er dem muligt, idet vi haaber og forventer, at vi ogsaa i den kommende Tid kan give fuld Valuta for Bidraget, da Samfundets pekuniære Stilling trods Modgangen er saa gunstig, at det i den Henseende ikke staar tilbage for noget andet historisk Samfund i vort Land.

Skriftudvalget.

HISTORISK SAMFUND FOR ODENSE OG ASSENS AMTER

REGNSKAB FOR 1931

Beholdning fra sidste Aar.....	Kr.	889,08
Modtaget Statstilskud for 1931.....	—	280,00
Tilskud fra Fyens Stifts patriotiske Selskab.....	—	25,00
Indvundne Renter.....	—	258,58
Salg af gamle Aarbøger.....	—	371,50

Kontingent:

2 Medlemmer à Kr. 10,55.....	Kr.	21,10
1 — — — 10,00.....	—	10,00
4 — — — 5,55.....	—	22,20
28 — — — 2,05.....	—	57,40
1 — — — 6,55.....	—	6,55
492 — — — 3,55.....	—	1,746,60
521 — — — 3,00.....	—	1,563,00
1 — — — 3,25.....	—	3,25
	Kr.	3,430,10
	Kr.	5,254,26

Trykning af Aarbog og Visitatsbog.....	Kr.	2,771,60
Porto, Fragt og Udsendelse af Aarbøger.....	—	565,09
Dansk historisk Fællesforening.....	—	62,14
Forfatterhonorar.....	—	688,00
Annoncer og Afskrivning.....	—	99,39
Flytning, Kørsel, Revision m. m.....	—	821,00
	Kr.	5,007,22

Kassebeholdning.....	Kr.	188,98
Bankbeholdning.....	—	54,51
Post Giro.....	—	3,55
	Kr.	247,04
	Kr.	5,254,26

Desuden ejer Foreningen 5,000 Kr. Kreditforeningsobligationer til Værdi.....	Kr.	3,850,00
og en Del Aarbøger, hvorover Regnskab følger.....	—	20,267,00
	Kr.	24,117,00

Odense, den 28. Januar 1932.

L. Larsen.

Ovenstaaende Regnskab er fundet i Overensstemmelse med Bøgerne. Alle Bilag var til Stede.

5,000 Kr. Kreditforeningsobligationer og Bankbøger er os forevist. Kassebeholdningen var til Stede.

Hø's Kassereren, statsaut. Revisor L. Larsen, fandtes iflg. Opgørelse 4,331 Stk. Aarbøger og 5,312 Stk. Visitatsbøger.

Odense, den 28. Januar 1932.

H. Johansen.

L. Pedersen.

Meddelelse til Medlemmerne.

Fredag den 24. Februar 1933 holder *Historisk Samfund* paa det nye Missionshotel i Odense:

*Bestyrelsesmøde Kl. 12,
Repræsentantmøde Kl. 1,
Generalforsamling Kl. 2*

med følgende *Dagsorden*:

1. Foredrag.
2. Meddelelser af Formanden.
3. Regnskabet fremlægges til Godkendelse.
4. Valg af Bestyrelsesmedlemmer. (Efter Tur afgaar Lensbaron Berner Schilden Holsten, Landsarkivar Knudsen, Apoteker de Neergaard og Bibliotekar Holck).
5. Valg af 2 Revisorer og 2 Suppleanter (Tegnelærer Pedersen, Tømrermester Johansen, Faktor Fich og Journalist Rasmussen afgaar).
6. Forhandling om Samfundets Virksomhed.

P. S. V.

F. Hjort.

Samfundets Publikationer.

Priserne er nu reguleret paa følgende Maade:

Historisk Samfunds Aarbøger,

Aargangene 1913—17, pr. Hæfte	4 Kr. „ Ø.
Aargangene 1918—25, pr. Hæfte	1 — 50 —
De senere Aargange, pr. Hæfte	4 — 50 —

Registerhæftet „ — 50 —

men medfølger gratis ved Køb af et eller flere
Hæfter af de Aargange (1913—25), for hvilke
det er udarbejdet.

Jacob Madsens Visitatsbog, pr. Hæfte 1 — 50 —

hvilken Pris kun gælder for Medlemmer, der
er indtraadt i Samfundet efter første Hæftes
Udsendelse, ellers pr. Hæfte..... 3 — „ —

A A R B O G
FOR
HISTORISK SAMFUND
FOR ODENSE OG
ASSENS AMTER

XX. AARGANG 1932
V. BINDS 2. HEFTE

BOGLADEPRIS
4 KR. 50 ØRE

ODENSE

I KOMMISSION I HEMPESKE BOGHANDEL
1932

Bestyrelsens Medlemmer er:

Proprietær F. Hjort, Baagegaard, Fmd.	} Tillige i Skrift- Udvalget.
Lærer Elling, Sønderød pr. Odense.	
Pastor A. R. Idum, Føns pr. Nr. Aaby.	
Landsarkivar Hans Knudsen, Odense, Sekretær.	
Lehnsbaron H. Berner Schilden Holsten, Langesø, Næstfmd.	
Apoteker de Neergaard, Odense.	
Branddirektør Behrendt, Middelfart.	
Bibliotekar Holck, Assens.	
Forpagter Hansen, Østrup pr. Otterup.	
Gaardejer A. Dinesen, Bukkerup pr. Glamsbjerg.	
Dommerfuldmægtig Dela, Bogense.	
Lærer Olsen, Salby-Torup pr. Kerteminde.	
Revisor Larsen, Odense, Kasserer.	

